

Η Ορθοδοξία στο Κονγκό - Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Κινσάσα

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η Ορθοδοξία στο Κονγκό

1. Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Κινσάσα

Κυριολεκτικά μέσα στην καρδιά της Αφρικής, στο αχανές Κονγκό, η Ορθοδοξία ζει ακμαία. Σε μια χώρα, που η έκτασή της είναι όσο περίπου η Κεντρική Ευρώπη (3,5 φορές όσο η Γαλλία ή 18 φορές όσο η Ελλάδα) και με πληθυσμό γύρω στα 70 εκατομμύρια ψυχές, η Ορθόδοξη Εκκλησία δίνει ένα δυναμικό παρών. Παρά το αριθμητικά ελάχιστο των Ορθόδοξων πιστών (στη χώρα ζουν περί τους 70% Ρωμαιοκαθολικοί και 30% Προτεστάντες, με ισχυρές τις προχριστιανικές θρησκευτικές τοπικές παραδόσεις), η παρουσία των Ορθοδόξων είναι διακριτή και αισθητή.

Σε αυτό συντέλεσε οπωσδήποτε και η παρουσία των Ελλήνων, που αριθμούν δεκαετίες έντονης παρουσίας στη χώρα. Βέβαια, σε παλαιότερες περιόδους οι ελληνικές κοινότητες ήταν πολυπληθείς και η οικονομική δραστηριότητα των Ελλήνων αποδήμων ιδιαίτερα έντονη στο άλλοτε Βελγικό Κονγκό ή Ζαΐρ (σημερινή Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό). Η ανταποικιοκρατική εσωστρέφεια, ωστόσο, που ακολούθησε τα χρόνια της ανεξαρτησίας (με εθνικοποιήσεις περιουσιών κ.λπ.) οδήγησε τη συντριπτική τους πλειονότητα στην εγκατάλειψη της χώρας. Έτσι, σήμερα, ελάχιστοι έχουν παραμείνει – απολαμβάνοντας όμως την εμπιστοσύνη των ντόπιων, που τους ξεχωρίζουν από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στη χώρα είναι σχετικά πρόσφατη. Επίσημα ιδρύθηκε το 1972 από την εμβληματική φυσιογνωμία του αειμνήστου π. Χρυσόστομου Παπασαραντόπουλου (1903-1972), ενώ ιδιαίτερη ανάπτυξη γνώρισε μέσα από τη δράση του ακάματου π. Κοσμά Γρηγοριάτη (1942-1989). Οι κινήσεις αυτές πάντως διενεργήθηκαν στις νοτιότερες επαρχίες της χώρας (με κέντρα τις πόλεις Κανάνγκα και Κολουέζι), και έτσι το ιεραποστολικό έργο που απομένει να γίνει στην υπόλοιπη χώρα είναι τεράστιο.

Ένα πρώτο βήμα για τη λυσιτελέστερη διεξαγωγή του αποτέλεσε η πρόσφατη ανύψωση δύο επαρχιών της Ι. Μητροπόλεως Κεντρίας Αφρικής στην τάξη της Επισκοπής: της Κατάνγκα (Νότιο Κονγκό) το 2006 και της Μπραζαβίλ και Γκαμπόν

το 2010. Ορισμένες επαρχίες του ανατολικού τμήματος της χώρας αποδόθηκαν επίσης στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία της Επισκοπής Μπουρούντι και Ρουάντας (2009).

Ούτως ή άλλως η Μητρόπολη Κεντρώας Αφρικής έχει μπροστά της μια αχανή ιεραποστολική πρόκληση. Και σ' αυτήν αγωνίζεται να ανταποκριθεί με όλες της τις δυνάμεις. Τόσο ο Μητροπολίτης κ. Νικηφόρος, όπως και ο προκάτοχός του νυν Μητροπολίτης Πενταπόλεως Ιγνάτιος, αλλά και το σύνολο σχεδόν των κληρικών, αναλώνουν εαυτούς για να διατηρήσουν άσβεστη τη φλόγα της ευαγγελικής αλήθειας.

Τα μέσα είναι όντως πενιχρά για το τιτάνιο αυτό έργο και η κρίση στην Ελλάδα επιδείνωσε τις δυσχερείς συνθήκες διεξαγωγής του. Υπάρχουν δεκάδες κυριολεκτικά κοινότητες πιστών χωρίς ιερέα, με λασποκαλύβες για ναούς, που διψούν αναμένοντας να μάθουν περισσότερα για το χαρμόσυνο μήνυμα της Αναστάσεως.

Και οι ιθύνοντες της Εκκλησίας δεν κωφεύουν. Κάθε τόσο, ο Επίσκοπος και οι κληρικοί συνεργάτες του εγκαταλείπουν τις έδρες τους και εισέρχονται στη δασώδη ενδοχώρα, για να ενισχύσουν τους πιστούς και να διασπείρουν το μήνυμα της αγάπης. Οι ιεραποστολικές αυτές περιοδείες κάθε άλλο παρά εύκολες και υποθέσεις ρουτίνας είναι. Με υποτυπώδεις συνθήκες μεταφοράς και ασφάλειας, διαρκούν εβδομάδες ολόκληρες, στην καρδιά της ζούγκλας οι περισσότερες, οικοδομώντας ένα δίκτυο χριστιανικών κοινοτήτων εγκατεσπαρμένων σε όλο το βάθος της επικράτειας.

Εκτός από τις τεχνικές δυσκολίες που δημιουργεί το φυσικό περιβάλλον στη διεξαγωγή της ιεραποστολής, εξίσου σημαντικά είναι και τα εμπόδια που προκύπτουν από την πολιτισμική απόσταση που χωρίζει τη ντόπια κουλτούρα από το εν γένει ορθόδοξο πνεύμα. Αξίζει να αναφερθούν χαρακτηριστικά η ριζωμένη νοοτροπία της πολυγαμίας, τα τοπικά γαμήλια έθιμα που προσδίδουν στο μυστήριο του γάμου ένα χαρακτήρα αγοραπωλησίας, η ταύτιση του μαύρου ενδύματος με κακές προθέσεις (που δημιουργεί προφανώς αισθήματα τουλάχιστον αμηχανίας στη θέα του ράσου), η εγγενής τάση για κίνηση που δυσκολεύει την προσηλωμένη στατική συμμετοχή στη θεία λατρεία, και άλλα πολλά. Είναι η επενέργεια της θείας χάριτος ωστόσο, που καρποφορεί τη δίψα αυτών των ανθρώπων για την αλήθεια της Ορθοδοξίας, που κάνει τα εμπόδια να ξεπερνιούνται.

Κινσάσα. Στην πρωτεύουσα της χώρας Κινσάσα, υπάρχουν δύο ιδιαίτερα δραστήριες ενορίες, του Αγ. Νικολάου και του Αγ. Μάρκου. Η πρώτη είναι η ενορία των Ελλήνων, η οποία πλέον δέχεται και ντόπιους. Η δεύτερη είναι η ενορία των

μαύρων.

Καθώς η Κινσάσα είναι μια ιδιαίτερα αραιοκατοικημένη μεγαλούπολη (ο πληθυσμός της υπολογίζεται στα 7-8 εκατομμύρια κατοίκων) και οι τοπικές συγκοινωνίες βρίσκονται σε χαμηλό βαθμό ανάπτυξης, η προσέλευση των πιστών στο ναό δεν είναι καθόλου απλή και αυτονόητη υπόθεση. Οι δυσκολίες αυτές – αδιανόητες συνήθως για τους κατοίκους της Ελλάδας – κάθε άλλο παρά τους εμποδίζουν από τη συμμετοχή στη Λατρεία ή τους ωθούν σε προφάσεις αποστασιοποίησης τα μυστηριακά δρώμενα.

Έτσι, η κυριακάτικη παρουσία τους στο ναό είναι μια πραγματική γιορτή. Οπωσδήποτε με τα καλά τους ρούχα, από νωρίς στη Λειτουργία, παραμένουν και μετά απ' αυτήν στους χώρους της Ενορίας, για να μιλήσουν, να βρεθούν μεταξύ τους, να σαρκώσουν την αίσθηση της Κοινότητας και της «λειτουργίας μετά τη Λειτουργία».

Είναι πολύ χαρακτηριστική η περίπτωση του κ. Πολύκαρπου, προέδρου της ενοριακής επιτροπής του Αγ. Μάρκου. Υψηλόβαθμο στέλεχος του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, δηλώνει ευθαρσώς την ορθόδοξη ταυτότητά του σε μια χώρα Ρωμαιοκαθολικών και Προτεσταντών – όπου η θρησκευτική τάση του συρμού είναι η ένταξη σε κάποια από τις διαρκώς πολλαπλασιαζόμενες προτεσταντικές σέκτες. Περί τις 21 Φεβρουαρίου πληροφορήθηκε την προαγωγή του σε μια ιδιαίτερα επίζηλη και τιμητική θέση. Για να το γιορτάσει, προτίμησε να τελέσει αρτοκλασία στο ναό της Ενορίας του, να κεράσει όλο το γλύκισμα και να παραθέσει μια μικρή δεξίωση στους χώρους της Ενορίας για τους φίλους του και τα στελέχη της Ενορίας. Ενδιάμεσα, παρακολούθησε με το υπόλοιπο εκκλησίασμα υπομονετικά την ομιλία του υπογράφοντος, στο πλαίσιο του Ενοριακού Ανοικτού Πανεπιστημίου, μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας...

Και τις καθημερινές όμως, η Ενορία παραμένει ιδιαίτερα ζωντανή. Η Χορωδία, οι επιτροπές των κυριών, των νέων, του σχολείου κ.ά. διοργανώνουν διαρκώς εκδηλώσεις κάθε είδους, που φέρνουν κοντά τους πιστούς και τους μούν περισσότερο στα άδυτα του μυστηρίου της ευσέβειας (κατήχηση, ζύμωση προσφόρου, εκμάθηση ελληνικών κ.ά.).

Πίσω από όλα αυτά, βέβαια, βρίσκεται ανύστακτη, ενεργός και όσο πρέπει διακριτική η παρουσία του τοπικού Ποιμενάρχη. Η φροντίδα του έχει να περιλάβει τόσο την εύρυθμη λειτουργία των υφιστάμενων ενοριών, όσο και τη δημιουργία νέων, που θα εξυπηρετήσουν τους πιστούς που κατοικούν στα πέρατα της περιφέρειας της πρωτεύουσας.

Ολοκληρώνουμε εδώ το πρώτο σύντομο σημείωμά μας για την πάλλουσα Ορθοδοξία της αφρικανικής καρδιάς. Περισσότερα θα μπορείτε να γευθείτε στα συναφή βίντεο που θα αναρτηθούν και τα φωτογραφικά αφιερώματα. Σύντομα θα ακολουθήσει και μία ακόμη περιεκτικού χαρακτήρα αναφορά στο μεγάλο έργο που επιτελείται στη Θεολογική Σχολή της ίδιας Επαρχίας.